

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 2017

822/2017

Laki

rahoitusvakaussviranomaisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan rahoitusvakaussviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 4 luvun 5 §:n 4 momentti sekä

muutetaan 1 luvun 3 §:n 1 momentin 11 kohta ja 12 kohdan b ja c alakohta, 4 luvun 2 §:n 1 momentti, 5 §:n 1–3 momentti ja 6–9 §, 5 luvun 5 §:n 7 momentin 4 kohta, 7 §:n 2 momentti, 9 §:n 5 momentti ja 10 §:n 1 momentti sekä lain liite,

sellaisina kuin niistä ovat 4 luvun 5 §:n 2 ja 3 momentti laissa 1281/2015 sekä 5 luvun 5 §:n 7 momentin 4 kohta ja liite laissa 812/2015, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

11) *talletuksella* talletuspankissa tilillä olevia ja tilille vielä kirjautumattomia maksujenvälityksessä olevia saamisia ja niille 5 luvun 9 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemiseen mennessä talletussopimuksen mukaisesti kertyneitä korkoja; talletuksella ei kuitenkaan tarkoiteta saamista:

a) joka perustuu arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun arvopaperiin; tai

b) jonka pääoman talletuspankki on sopimusehtojen mukaan oikeutettu tai velvollinen suorittamaan takaisin muusta arvosta kuin saamisen nimellisarvosta;

12) *korvauskelpoisella talletuksella* muita talletuksia kuin:

b) toisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön, sijoitusrahaston, vaihtoehtorahastojen hoitajan, vaihtoehtorahaston ja rahoituslaitoksen omaan lukuunsa tekemiä talletuksia;

c) vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkesäätiön, vakuutuskassan ja työeläkelaitoksen talletuksia;

HE 137/2017
TaVM 17/2017
EV 120/2017

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/49/EU (32014L0049); EUVL L 173, 12.6.2014, s. 149
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/59/EU (32014L0059); EUVL L 173, 12.6.2014, s. 190

EU:n yhteiseen kriisinratkaisurahastoon kerättävä EU:n vakausmaksu ja kansalliseen kriisinratkaisurahastoon kerättävä vakausmaksu

2 §

EU:n vakausmaksujen maksumenettely

Viraston on laskettava kunkin maksuvelvollisen EU:n vakausmaksun määrä ja huolehdittava EU:n vakausmaksujen keräämisestä EU:n kriisinratkaisuasetuksen ja valtiosopimuksen mukaisesti. Vakausmaksujen määräytymisestä säädetään lisäksi erikseen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/59/EU täydentämisestä kriisinratkaisun rahoitusjärjestelyihin etukäteen suoritettavien rahoitusosuuksien osalta annetussa komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2015/63.

5 §

Kansallinen vakausmaksu ja kriisinratkaisurahaston tavoitetaso

Sijoituspalveluyrityksen sekä kriisinratkaisulain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 17 kohdassa tarkoitetun kolmannen maan luottolaitoksen ja 18 kohdassa tarkoitetun kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevan sivuliikkeen tulee suorittaa viraston hallinnoimaan kriisinratkaisurahastoon vuosittain viimeistään toukokuun 31 päivänä tämän luvun 6 §:n mukaisesti määräytyvä vakausmaksu.

Vakausmaksut on kartutettava mahdollisimman tasaisesti siten, että niiden summa täyttää viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2024 kriisinratkaisurahastolle asetetun tavoitetaso. Tavoitetaso lasketaan osuutena sijoituspalveluyrityksille ja luottolaitoksille yhteensä määritetystä tavoitetasosta, joka on yksi prosentti korvattavista talletuksista.

Kriisinratkaisurahaston tavoitetaso määräytyy osuutena 2 momentissa tarkoitetusta laskennallisesta tavoitetasosta siten, että se vastaa sijoituspalveluyritysten ja 1 momentissa tarkoitettujen sivuliikkeiden yhteenlasketujen velkojen omilla varoilla vähennetyn määrän osuutta kaikkien vakausmaksua kartuttavien sijoituspalveluyritysten ja 1 momentissa tarkoitettujen sivuliikkeiden sekä EU:n vakausmaksua kartuttavien luottolaitosten velkojen kokonaismäärästä, josta vähennetään näiden omat varat ja korvattavat talletukset.

6 §

Kansallisen vakausmaksun määräytymisperusteet

Sijoituspalveluyrityksen vuotuinen maksuosuus kaikkien sijoituspalveluyritysten ja 5 §:n 1 momentissa tarkoitettujen sivuliikkeiden yhteenlasketusta vakausmaksusta on sama kuin sen velkojen kokonaismäärä lukuun ottamatta omia varoja suhteessa kaikkien Suomessa toimivien sijoituspalveluyritysten velkojen kokonaismäärään lukuun ottamatta omia varoja ja kaikkien 5 §:n 1 momentissa tarkoitettujen sivuliikkeiden laskennallisen taseen loppusummaan yhteenlaskettuna.

Edellä 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun sivuliikkeen maksuosuus kaikkien sijoituspalveluyritysten ja 5 §:n 1 momentissa tarkoitettujen sivuliikkeiden yhteenlasketusta vakausmaksusta on sama kuin sen laskennallisen taseen loppusumma suhteessa kaikkien Suomessa toimivien sijoituspalveluyritysten velkojen kokonaismäärään lukuun ottamatta omia varoja ja kaikkien 5 §:n 1 momentissa tarkoitettujen sivuliikkeiden laskennallisen taseen loppusummaan yhteenlaskettuna.

Vakausmaksujen määräytymisestä säädetään lisäksi erikseen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/59/EU täydentämisestä kriisinratkaisun rahoitusjärjestelyihin etukäteen suoritettavien rahoitusosuuksien osalta annetussa komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2015/63.

7 §

Ylimääräiset kansalliset vakausmaksut

Jos rahaston varat eivät ole riittävät kriisinratkaisutoimien aiheuttamien tappioiden, kustannusten tai muiden menojen kattamiseen, sijoituspalveluyrityksiltä sekä 5 §:n 1 momentissa tarkoitetuilta sivuliikkeiltä peritään ylimääräisiä vakausmaksuja 6 §:n mukaisesti, kunnes rahaston tavoitetaso on saavutettu. Vuosittainen ylimääräinen vakausmaksu saa olla enintään kolme kertaa suurempi kuin vuotuisten vakausmaksujen määrä.

Virasto voi päättää olla perimättä osittain tai kokonaan ylimääräisiä maksuja enintään kuuden kuukauden ajan, jos vakausmaksun suorittaminen vaarantaisi sijoituspalveluyrityksen tai 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun sivuliikkeen maksuvalmiuden tai maksukyvyyn. Vakausmaksun perimistä voidaan siirtää sijoituspalveluyrityksen tai 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun sivuliikkeen hakemuksesta enintään kaksi kertaa.

8 §

Kansallisten vakausmaksujen käyttö

Virasto voi käyttää vakausmaksuja sijoituspalveluyrityksen tai 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun sivuliikkeen kriisinratkaisutoimien kustannusten kattamiseen. Näitä kriisinratkaisutoimia ovat:

1) kriisinratkaisutoimien kohteena olevan sijoituspalveluyrityksen, sen tytäryrityksen, 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun sivuliikkeen, kriisinratkaisulain 11 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun omaisuudenhoitoyhtiön tai 10 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun väliaikaisen laitoksen varojen tai velkojen takaaminen;

2) lainan myöntäminen kriisinratkaisutoimien kohteena olevalle sijoituspalveluyritykselle, sen tytäryritykselle, 5 §:n 1 momentissa tarkoitetulle sivuliikkeelle, omaisuudenhoitoyhtiölle tai väliaikaiselle laitokselle;

3) kriisinratkaisutoimien kohteena olevan sijoituspalveluyrityksen tai 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun sivuliikkeen omaisuuserien ostaminen;

4) rahoitusosuuksien suorittaminen omaisuudenhoitoyhtiölle tai väliaikaiselle laitokselle;

5) kriisinratkaisutoimien kohteena olevalle sijoituspalveluyritykselle tai 5 §:n 1 momentissa tarkoitetulle sivuliikkeelle tehtävä suoritus, joka on tehty velan nimellisarvon alentamisen sijaan kriisinratkaisulain 8 luvun 5 ja 6 §:n mukaisesti, jos virasto on alentanut velkojen arvoa ja on päättänyt jättää osan veloista arvonalennuksen ulkopuolelle mainitun luvun 5 §:n mukaisesti;

6) vapaaehtoinen laina muille rahoitusjärjestelyille;

7) 1–6 kohdassa tarkoitettujen toimien yhdistelmä.

Virasto voi käyttää vakausmaksuja 1 momentissa tarkoitettuihin toimiin myös, jos virasto luovuttaa sijoituspalveluyrityksen tai 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun sivuliikkeen kriisinratkaisulain 9 luvun mukaisesti laitoksen liiketoiminnan ostajalle.

9 §

Kriisinratkaisurahaston osallistuminen ryhmäkriisinratkaisuun

Kriisinratkaisurahasto voi osallistua sijoituspalveluyrityksen tai 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun sivuliikkeen ryhmäkriisinratkaisuun, jos kriisinratkaisulain 14 luvun 13 §:n

edellytykset täyttyvät. Kolmannen maan sivuliikkeiden kriisinratkaisusta säädetään lisäksi kriisinratkaisulain 15 luvussa.

5 luku

Talletussuoja

5 §

Talletussuojamaksun määrä

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, virasto voi laskea mainitussa momentissa tarkoitetut riskit myös muulla kuin EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisella menetelmällä. Viraston on tällöin riskiä arvioidessaan otettava huomioon laajasti talletuspankin toimintaan liittyvät riskit liitteen mukaisesti. Viraston on arvioitava talletuspankin riskejä seuraavilla tekijöillä ja niitä kuvaavilla mittareilla:

4) liiketoimintamalli ja johtaminen, jotka muodostuvat talletuspankin riskipainotettua tase-eristä ja taseen ulkopuolisista sitoumuksista suhteessa varojen kokonaismäärään sekä talletuspankin nettotuottojen suhteesta varojen kokonaismäärään;

7 §

Talletussuojarahaston varojen käyttö

Virasto voi 9 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen sijasta päättää talletussuojarahaston varojen käyttämisestä maksukyvyttömyysmenettelyjen yhteydessä sellaisen järjestyksen rahoittamiseen, jolla talletuspankin talletuksia siirretään toisen talletuspankin vastattavaksi.

9 §

Maksuvelvollisuuden alkaminen

Jos virasto on 2 momentissa säädetyn mukaisesti päättänyt, että talletukset on korvattava, viraston tulee ilmoittaa päätöksestään päätöksen kohteena olevalle talletuspankille, sen tallettajille, valtiovarainministeriölle ja Finanssivalvonnalle sekä, jos talletuspankki kuuluu luottolaitostoiminnasta annetun lain 13 luvussa tarkoitettuun vakuusrahastoon, tälle vakuusrahastolle. Jos pankilla on ulkomailla sivuliike, päätöksestä on lisäksi ilmoitettava sivuliikkeen sijaintivaltion valvontaviranomaiselle ja talletussuojarahastolle. Viraston on lisäksi ilmoitettava virallisessa lehdessä, mihin toimenpiteisiin tallettajien on ryhdyttävä saamistensa turvaamiseksi. Ilmoitus on julkaistava myös talletuspankin toimialueella ilmestyvissä suurimmissa päivälehdissä suomeksi ja ruotsiksi sekä viraston internetsivuilla. Jos virasto on 2 momentissa säädetyn mukaisesti päättänyt, ettei talletuksia ole korvattava, viraston tulee ilmoittaa päätöksestään päätöksen kohteena olevalle talletuspankille, ilmoituksen tehneelle tallettajalle ja Finanssivalvonnalle.

822/2017

10 §

Korvausten maksaminen

Talletussuojarahastosta on ilman eri hakemusta asetettava tallettajien saataville 8 §:n mukainen korvaus seitsemän työpäivän kuluessa 9 §:ssä tarkoitetusta viraston päätöksestä, jollei tämän pykälän 2 momentista muuta johdu. Jos talletuspankki on ennen 9 §:ssä tarkoitettua päätöstä asetettu selvitystilaan tai konkurssiin, tässä momentissa säädetty määräaika lasketaan selvitystilaan tai konkurssiin asettamista koskevasta päätöksestä.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018.

Helsingissä 1 päivänä joulukuuta 2017

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Valtiovarainministeri Petteri Orpo

Talletussuojamaksujen laskentamenettely

VAIHE 1

Yksittäisten riskejä kuvaavien mittareiden määritelmät

Yksittäiset riskejä kuvaavat mittarit määräytyvät seuraavalla tavalla:

Riskitekijä	Mittari	Määritelmä
Pääoma	Omavaraisuusaste	Ensisijaiset omat varat / Varojen kokonaismäärä Määritelmä luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013, jäljempänä <i>EU:n vakavaraisuusasetus</i> , 429 artiklan ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta vähimmäisomavaraisuusasteen osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/62 mukaisesti.
Pääoma	Vakavaraisuusaste	Omat varat / Vaaditut omat varat Vaaditut omat varat sisältävät myös Finanssivalvonnan luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 10 §:n nojalla asettamat vaatimukset.
Maksuvalmius ja varainhankinta	Pysyvän varainhankinnan määrä	Pysyvällä varainhankinnalla tarkoitetaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 413 artiklassa tarkoitettua varainhankintaa.
Maksuvalmius ja varainhankinta	Maksuvalmius	Maksuvalmiudella tarkoitetaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 412 artiklan ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 täydentämisestä luottolaitosten maksuvalmiusvaatimuksen osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/61 mukaista maksuvalmiutta.
Varojen laatu	Järjestämättömien saamisten osuus	Järjestämättömät saamiset / Luottojen ja velkainstrumenttien kokonaismäärä

Liiketoimintamalli ja johtaminen	Riskipainotetut tase-erät ja taseen ulkopuoliset sitoumukset suhteessa yhteenlaskettuihin varoihin	Riskipainotetut tase-erät ja taseen ulkopuoliset sitoumukset / Varojen kokonaismäärä EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisesti
Liiketoimintamalli ja johtaminen	Koko pääoman tuotto	Nettotuotot / Varojen kokonaismäärä
Talletussuojarahastolle mahdollisesti koituvat tappiot	Varat, jotka eivät ole vakuuskäytössä	Varojen kokonaismäärä – vakuusidonnaiset varat / Korvattavat talletukset

VAIHE 2

Yksittäisten riskejä kuvaavien mittareiden jakaminen riskiluokkiin ja luokkien saamat arvot

Kunkin talletuspankin raportoimat yksittäisten riskejä kuvaavien mittareiden havainnot jaetaan viiteen luokkaan siten, että riskiluokkaan 1 kuuluu se viidennes havainnoista, jotka saavat pienimmän arvon kaikkien talletuspankkien raportoimista havainnoista. Riskiluokkaan 2 kuuluu se viidennes havainnoista, jotka saavat seuraavaksi pienimmät arvot ja näin jatketaan, kunnes riskiluokkaan 5 kuuluu se viidennes yksittäisten riskejä kuvaavien mittareiden havainnoista, jotka saavat korkeimmat arvot.

Jos talletuspankkien lukumäärää ei voida jakaa tasan luokkien lukumäärällä, lisätään yksi havainto kuhunkin riskiluokkaan alimmasta luokasta lähtien.

Kuhunkin riskiluokkaan kuuluvat havainnot saavat seuraavat alustavat arvot:

Riskiluokka	Riskiarvo, x_k
1	0
2	25
3	50
4	75
5	100

VAIHE 3

Yksittäisten riskejä kuvaavien mittareiden keskinäinen painotus ja kunkin talletuspankin kokonaisriskejä kuvaavan mittarin laskeminen

Kutakin yksittäistä riskejä kuvaavaa mittaria painotetaan ja sen etumerkki kokonaisriskejä kuvaavan mittarin laskemisessa määräytyy seuraavasti:

Yksittäisiä riskejä kuvaava mittari, k	Painoarvo, A_k	Etumerkki
Omavaraisuusaste	0,12	-
Vakavaraisuusaste	0,12	-
Pysyvän varainhankinnan määrä	0,12	-

Maksuvalmius	0,12	-
Järjestämättömien saamisten osuus	0,18	+
Riskipainotetut tase-erät ja taseen ulkopuoliset sitoumukset suhteessa yhteenlaskettuihin varoihin	0,085	+
Koko pääoman tuotto	0,085	-/+ Negatiivinen arvo tarkoittaa korkeaa riskiä, mutta myös korkea positiivinen arvo voi tarkoittaa korkeaa riskiä
Varat, jotka eivät ole vakuuskäytössä	0,17	-

Niiden yksittäisten riskejä kuvaavien mittareiden k , joiden etumerkki on negatiivinen, lopullinen arvo määräytyy seuraavasti:

$$\bar{X}_k = 100 - x_k$$

Kunkin talletuspankin i kokonaisriskiä kuvaava mittari RI_i saadaan, kun lasketaan yhteen kunkin talletuspankin yksittäisten riskejä kuvaavien mittareiden lopulliset arvot, jotka on kerrottu kunkin yksittäisen riskejä kuvaavan mittarin painoarvolla A_k :

$$RI_i = \sum_{k=1}^n A_k \bar{X}_{ki}$$

missä n on yksittäisten riskejä kuvaavien mittareiden lukumäärä.

VAIHE 4

Riskien painotus talletussuojamaksuissa ja maksujen määräytyminen

Jotta riskit painottuvat talletussuojamaksuissa niin, että enimmillään riskit voivat kasvattaa maksun 1,5-kertaiseksi tai supistaa maksun 0,75-kertaiseksi verrattuna korvattavien talletusten määrään perustuvaan maksuun, kunkin talletuspankin riskejä kuvaava mittari on skaalattava seuraavasti:

$$\bar{RI}_i = (1,5 - 0,75) * \frac{RI_i - \min RI}{\max RI - \min RI} + 0,75$$

Kunkin talletuspankin talletussuojamaksu määräytyy seuraavasti:

$$M_i = \bar{RI}_i * KT_i * TT * \mu$$

missä KT_i on kunkin talletuspankin osuus korvattavista talletuksista ja TT on kunkin vuoden tavoitetaso yhteenlasketuille talletussuojamaksuille. μ on mukautusmittari, joka on kunkin vuonna sama kaikille talletuspankeille. μ määräytyy siten, että yhteenlasketut talletussuojamaksut saavuttavat kunkin vuonna niille lasketun tavoitetason.